

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź, P - 73
Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12
E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61-33/07/AK

Łódź, dnia 25 czerwca 2007 r.

DECYZJA Nr RŁO 35/2007

Na podstawie art. 26 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2007 r., Nr 50, poz. 331) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r., Nr 18, poz. 172, zm. Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 68) w związku z art. 136 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „Wichrowe Wzgórze”, ul. Manifestu Lipcowego 73, 25-408 Kielce

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Spółdzielni Mieszkaniowej „Wichrowe Wzgórze”, w Kielcach polegające na stosowaniu, w obrocie z udziałem konsumentów, we wzorcu umowy pn. „Umowa Nr .../2006” postanowień o następującej treści:

- „*Oplata określona w ust. 1 może ulec zmianie bez konieczności zmiany umowy w przypadku wzrostu kosztów utrzymania sieci, konserwacji, opłat licencyjnych*”,
- „*O zmianie opłaty Abonent zostanie powiadomiony z miesięcznym wyprzedzeniem za pomocą ogłoszeń lub za pomocą sieci telewizji kablowej*”,

które są tożsame z postanowieniami umowy wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.).

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

Uzasadnienie

Na przełomie 2006 r. i 2007 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezes Urzędu”) przeprowadził badanie lokalnych rynków dostarczania konsumentom programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio- wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej na terenie właściwości miejscowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Łodzi. W toku badania Prezes

Urzędu ustalił, że Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach stosuje we wzorcu umowy pn. „Umowa Nr .../2006” w § 4 ust. 3 zdanie pierwsze postanowienie o treści: *„Oplata określona w ust. 1 może ulec zmianie bez konieczności zmiany umowy w przypadku wzrostu kosztów utrzymania sieci, konserwacji, opłat licencyjnych”*, a w tym samym paragrafie zdanie drugie postanowienie o treści: *„O zmianie opłaty Abonent zostanie powiadomiony z miesięcznym wyprzedzeniem za pomocą ogłoszeń lub za pomocą sieci telewizji kablowej”*. Zgodnie z ww. umową § 4 ust. 1 dotyczy miesięcznej opłaty abonamentowej.

W wyniku analizy ww. zapisów ustalono, że postanowienie umowy o treści: *„Oplata określona w ust. 1 może ulec zmianie bez konieczności zmiany umowy w przypadku wzrostu kosztów utrzymania sieci, konserwacji, opłat licencyjnych”*, ma zbliżoną treść i wywołuje takie same skutki prawne jak postanowienie *„Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy”* uznane, na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 stycznia 2005 r., sygnatura akt XVII Amc 2/04, za niedozwolone postanowienie umowy i wpisane w dniu 5 maja 2005 r. do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.)- (zwany dalej: „Rejestr”) pod pozycją 400. Natomiast postanowienie umowy o treści: *„O zmianie opłaty Abonent zostanie powiadomiony z miesięcznym wyprzedzeniem za pomocą ogłoszeń lub za pomocą sieci telewizji kablowej”*, ma zbliżoną treść i wywołuje takie same skutki prawne jak postanowienie *„O zmianie opłaty Operator jest zobowiązany powiadomić Abonenta z czternastodniowym wypowiedzeniem poprzez zamieszczenie informacji na kanale informacyjno-planszowym, w formie ogłoszeń na budynkach lub pisemnie. Za takie powiadomienie uważa się również przesłanie druków z nadrukowaną nową ceną”* uznane, na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 stycznia 2005 r., sygnatura akt XVII Amc 2/04, za niedozwolone postanowienie umowy i wpisane w dniu 5 maja 2005 r. do Rejestru pod pozycją 401.

W dniu 14 maja 2007 r. Prezes Urzędu wszczął z urzędu Postanowieniem Nr 1/61-33/07 postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu we wzorcu umowy pn. „Umowa Nr .../2006” postanowień o następującej treści:

- *„Oplata określona w ust. 1 może ulec zmianie bez konieczności zmiany umowy w przypadku wzrostu kosztów utrzymania sieci, konserwacji, opłat licencyjnych”*,
- *„O zmianie opłaty Abonent zostanie powiadomiony z miesięcznym wyprzedzeniem za pomocą ogłoszeń lub za pomocą sieci telewizji kablowej”*,

które są tożsame z postanowieniami umowy wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu zawiadomił Spółdzielnię Mieszkaniową „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach o wszczęciu postępowania w dniu 14 maja 2007 r. (*dowód: karta nr 3*).

Postanowieniem nr 2/61-33/07 z dnia 14 maja 2007 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów w prowadzonym postępowaniu dokumenty zebrane w postępowaniu wyjaśniającym t. j. pismo Spółdzielni Mieszkaniowej „Wichrowe Wzgórze” z dnia 28

grudnia 2006 r., odpis aktualny z Rejestru Przedsiębiorców, „Umowę Nr .../2006 ”, pismo Spółdzielni Mieszkaniowej „Wichrowe Wzgórze” z dnia 15 marca 2007 r. wraz z „Zaświadczeniem o wpisie do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych” (*dowód: - karty nr 5-20*), o czym zawiadomił Spółdzielnię Mieszkaniową „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach w dniu 14 maja 2007 r. (*dowód: karta nr 18*).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach w dniu 23 maja 2007 r. poinformowała, że z dniem 2 kwietnia 2007 r. wprowadzony został do stosowania nowy wzór „Umowy abonenckiej” i „Regulaminu”, które nie zawierają kwestionowanych przez Prezesa Urzędu zapisów. Do ww. pisma Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach załączyła: „Umowę abonencką” i „Regulamin Telewizji Kablowej Spółdzielni Mieszkaniowej „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach” (*dowód: - karty nr 20-25*). Dodatkowo w piśmie z dnia 5 czerwca 2007 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach poinformowała, że rozlicza działalność statutową bezwynikowo i nie osiąga zysków z tytułu dostarczania sygnału telewizji kablowej oraz zwróciła się z prośbą o nie obciążanie jej przez Prezesa Urzędu karami (*dowód: karta nr 26*).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach jest spółdzielnią wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000073408, która prowadzi działalność gospodarczą na podstawie ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 188 poz. 1848, ze zm.) ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 119 poz. 1116, ze zm.) oraz ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1807, ze zm.) – zwana dalej: „ustawa o swobodzie działalności gospodarczej i ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r., Nr 171, poz. 1800, ze zm.) – zwana dalej: „Prawo telekomunikacyjne”.

Przedmiotem działalności Spółdzielni Mieszkaniowej „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach jest między innymi usługa dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej. Usługa ta jest dostarczana członkom Spółdzielni Mieszkaniowej „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach oraz innym abonentom z terenu miasta Kielce (*dowód: karta nr 15*). Jest to usługa telekomunikacyjna w rozumieniu art. 2 pkt 48 Prawa telekomunikacyjnego. Usługa ta jest dostępna dla ogółu użytkowników (w tym konsumentów). W związku z powyższym należy przyjąć, że usługa ta ma charakter publiczny w rozumieniu art. 2 pkt 31 Prawa telekomunikacyjnego.

W swojej działalności Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach stosuje przy zawieraniu umów na świadczenie usług telekomunikacyjnych „Umowę Nr .../2006” (*dowód: karta nr 7*). Dokument ten stanowi wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 k.c. Spółdzielnia określiła w nim jednostronnie warunki świadczenia usługi telekomunikacyjnej. Wzorzec ten jest przygotowany z góry, przed zawarciem umowy i zawiera gotowe postanowienia, na treść których konsument nie ma wpływu.

We wskazanym powyżej wzorcu umowy „Umowa Nr .../2006”, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach ustaliła jednostronnie następujące postanowienia:

- „Oplata określona w ust. 1 może ulec zmianie bez konieczności zmiany umowy w przypadku wzrostu kosztów utrzymania sieci, konserwacji, opłat licencyjnych”,
- „O zmianie opłaty Abonent zostanie powiadomiony z miesięcznym wyprzedzeniem za pomocą ogłoszeń lub za pomocą sieci telewizji kablowej”.

Ponadto ustalono, że Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów”) w wyroku z dnia 19 stycznia 2005 r. (sygnatura akt XVII AmC 2/04) uznał za niedozwolone postanowienie umowy o treści: „Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy”. Postanowienie to zostało wpisane w dniu 5 maja 2005 r. pod pozycją 400 Rejestru. Również w tym samym wyroku Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowy o treści: „O zmianie opłaty Operator jest zobowiązany powiadomić Abonenta z czternastodniowym wypowiedzeniem poprzez zamieszczenie informacji na kanale informacyjno-planszowym, w formie ogłoszeń na budynkach lub pisemnie. Za takie powiadomienie uważa się również przesłanie druków z nadrukowaną nową ceną”. Zostało ono wpisane do Rejestru pod pozycją 401 w dniu 5 maja 2005 r.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach w dniu 23 maja 2007 r. przesłała zmieniony wzór „Umowy Nr ...2006” o nazwie „Umowa abonencka”, który nie zawierał kwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień umowy. Ponadto Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach w dniu 5 czerwca 2007 r. wystąpiła z wnioskiem o odstąpienie przez Prezesa Urzędu od nakładania kary w przedmiotowym postępowaniu. Prośbę tą Spółdzielnia umotywowała tym, że rozlicza swoją działalność statutową bezwynikowo i nie osiąga zysków z tytułu dostarczania sygnału telewizji kablowej. (dowód: karta nr 26). Do ww. pisma Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” załączyła „Rachunek zysków i strat za 2006 r.”. Spółdzielnia nie przedstawiła dowodów pozwalających na stwierdzenie zaniechania stosowania zarzucanej praktyki.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2007 r., Nr 50, poz. 331 - zwana dalej: „ustawa o okik”) przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Natomiast ust. 3 ww. artykułu stanowi, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Przepis art. 24 ust. 2 ustawy o okik zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Ustawodawca wskazuje w tym przepisie w pkt 1, iż praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Stwierdzenie praktyki określonej w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik wymaga wykazania, że spełnione zostały łącznie trzy przesłanki:

- 1) działanie przedsiębiorcy,
- 2) noszące znamiona bezprawności, polegającej na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru,
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik. Zgodnie z tym przepisem pod pojęciem przedsiębiorcy – rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto zgodnie z art. 15 tej ustawy Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach, jako przedsiębiorca telekomunikacyjny w rozumieniu art. 2 pkt 27 Prawa telekomunikacyjnego, powinna być wpisana do rejestru działalności regulowanej, to jest do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach ma osobowość prawną i jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Rejestrze Przedsiębiorców po numerem 0000073408 oraz jest wpisana do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych pod numerem 2 048 (*dowód: karta nr 16*). Tym samym Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

W związku z tym pierwsza przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik została spełniona.

Ad 2)

Bezprawność jest to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Pojęcie porządek prawny obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych jako zasady współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody, czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przy ocenie bezprawności rozważenia wymaga kwestia, czy czyn był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego tj. normami prawa powszechnie obowiązującego a także z nakazami i zakazami wynikającymi z zasad współżycia społecznego.

Jak zostało wykazane powyżej, przepis art. 24 ust. 2 ustawy o okik zawiera przykładowy katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do ww. przepisu, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Na mocy art. 479⁴⁵ k.p.c. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przysyłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Na podstawie takich wyroków, Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę jawności Rejestru. Jawność Rejestru oznacza, że jest on dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności Rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznajomością dokonanych w nim wpisów. W Rejestrze tym przytacza się treść postanowień wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

Wpisanie postanowienia do Rejestru, oznacza, że od tej chwili postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów. Zakaz stosowania postanowień wpisanych do Rejestru dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych

przedsiębiorców z danej branży. Za takim ujęciem przemawia podstawowy cel postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jakim jest usunięcie z obrotu postanowień, które Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone. Chodzi bowiem o to, by konsumenci nie byli narażeni na te postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami. Ponadto, zdaniem Prezesa Urzędu, zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do ww. Rejestru dotyczy także postanowień podobnych. Przedsiębiorcy stosują bowiem postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem postanowienia wpisanego do Rejestru. Nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność tych postanowień.

Stanowisko Prezesa Urzędu znajduje uzasadnienie w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) wskazał, iż stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Sąd Najwyższy uznał również, iż jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do Rejestru, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080, ze zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119; Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1834 - obecnie art. 24 ust. 2 ustawy o okik) dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych postanowień umowy zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty postanowienia.

W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach we wzorcu umowy pn. „Umowa Nr .../2006” postanowień o treści:

- a) *„Opłata określona w ust. 1 może ulec zmianie bez konieczności zmiany umowy w przypadku wzrostu kosztów utrzymania sieci, konserwacji, opłat licencyjnych”*, które jest tożsame zarówno co do celu jak i skutków, z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 400,
- b) *„O zmianie opłaty Abonent zostanie powiadomiony z miesięcznym wyprzedzeniem za pomocą ogłoszeń lub za pomocą sieci telewizji kablowej”*, jest tożsame zarówno co do celu jak i skutków, z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 401.

Kwestionowane postanowienie o treści: *„Opłata określona w ust. 1 może ulec zmianie bez konieczności zmiany umowy w przypadku wzrostu kosztów utrzymania sieci, konserwacji, opłat licencyjnych”* przewiduje, że w wypadku zmiany opłaty abonamentowej nie jest konieczna zmiana umowy. Art. 384¹ k.c. przyznaje konsumentowi prawo odstąpienia od umowy w przypadku jej zmiany. Tym samym ważną staje się kwestia właściwego powiadomienia konsumenta o zmianie treści umowy, które dawałoby możliwość rozwiązania umowy. Ww. postanowienie takiej możliwości nie daje konsumentowi. Postanowienie to umożliwia ww. przedsiębiorcy dowolną zmianę opłaty, bez obawy, że konsument w następstwie tej czynności wypowie umowę. W następstwie takiego zapisu konsument zostaje pozbawiony przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany istotnego postanowienia umowy jaką jest cena usługi telekomunikacyjnej.

Tożsamym celom tj. pozbawieniu konsumenta prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany opłaty (ceny) ma służyć postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 400 „*Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy*”.

Porównanie kwestionowanego zapisu wzorca umowy o treści: „*Oplata określona w ust. 1 może ulec zmianie bez konieczności zmiany umowy w przypadku wzrostu kosztów utrzymania sieci, konserwacji, opłat licencyjnych*”, które jak wynika z „Umowy Nr .../2006” dotyczy opłaty abonamentowej i postanowienia umieszczonego w Rejestrze pod pozycją 400 dowodzi, że ich treść w sposób na tyle tożsamy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta, iż można przyjąć, że oceniane postanowienie umowy mieści się w hipotezie zakazanych postanowień umowy. Postanowienie wskazane w sentencji decyzji oraz postanowienie wpisane do Rejestru mogą zostać uznane za tożsame co do celu i skutku. Każde z tych postanowień pozbawia konsumenta prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany ceny usługi, do którego ma on prawo na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Natomiast postanowienie o treści: „*O zmianie opłaty Abonent zostanie powiadomiony z miesięcznym wyprzedzeniem za pomocą ogłoszeń lub za pomocą sieci telewizji kablowej*” przewiduje, że o zmianie opłaty miesięcznej konsument zostanie powiadomiony za pośrednictwem informacji przekazywanych za pośrednictwem telewizji kablowej lub ogłoszeń. Podobnie jak w poprzednim punkcie ważną staje się kwestia właściwego powiadomienia konsumenta o zmianie treści umowy, które dawałoby mu możliwość rozwiązania umowy. Ww. postanowienie takiej możliwości nie daje konsumentowi. Tym samym konsument zostaje pozbawiony przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany istotnego postanowienia umowy, jakim jest cena usługi telekomunikacyjnej.

Tożsamym celom tj. pozbawieniu konsumenta prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany opłaty ma służyć postanowienie wpisane do rejestru pod pozycją 401 „*O zmianie opłaty Operator jest zobowiązany powiadomić Abonenta z czternastodniowym wypowiedzeniem poprzez zamieszczenie informacji na kanale informacyjno-planszowym, w formie ogłoszeń na budynkach lub pisemnie. Za takie powiadomienie uważa się również przesłanie druków z nadrukowaną nową ceną*”.

Porównanie kwestionowanego zapisu wzorca o treści: „*O zmianie opłaty Abonent zostanie powiadomiony z miesięcznym wyprzedzeniem za pomocą ogłoszeń lub za pomocą sieci telewizji kablowej*” i postanowienia umieszczonego w Rejestrze pod pozycją 401 dowodzi, że ich treść w sposób na tyle tożsamy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta, iż można przyjąć, że oceniane postanowienie umowy mieści się w hipotezie zakazanych postanowień umowy. Postanowienie wskazane w sentencji decyzji oraz postanowienie wpisane do Rejestru mogą zostać uznane za tożsame co do celu i skutku. Każde z tych postanowień pozbawia konsumenta prawa do odstąpienia od umowy, do którego ma on prawo na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Konsekwencją stosowania przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach postanowień wpisanych do Rejestru jest wprowadzenie do umowy o świadczenie usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej postanowień bezwzględnie zakazanych. Stosownie bowiem do art. 479⁴² § 1 k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekając o uznaniu postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jednocześnie zakazuje ich wykorzystywania. Sąd Najwyższy w cytowanej powyżej uchwale zaakceptował stanowisko, zgodnie z którym, wpis postanowienia wzorca umowy do Rejestru skutkuje tym, że zakazane jest posługiwanie się wpisaną klauzulą we wszystkich wzorcach umów, pod rygorem sankcji z art. 58 k.c.

Tym samym, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach w ww. „Umowie Nr .../2006” postanowień wskazanych w sentencji decyzji jest bezprawne.

W związku z powyższym, stwierdza się, że druga przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik została spełniona.

Ad 3)

Przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 ustawy o okik stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z wzorcem umowy o świadczenie usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego zawierającym postanowienie, który został wpisany do Rejestru i zawarł, bądź mogli zawrzeć umowę na świadczenie tych usług ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach. Oferta świadczenia usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego jest adresowana do z góry nieokreślonej liczby konsumentów. Z oferty tej skorzystali już konsumenci decydując się na odbiór telewizji kablowej, ale z tych usług w każdej chwili mogą skorzystać inni konsumenci mieszkający na terenie Kielc. Krąg osób, który został już dotknięty stosowaną praktyką i który taką praktyką może zostać dotknięty jest nieograniczony i niemożliwy z góry do określenia ani zidentyfikowania. Za takim ujęciem odbioru ww. usługi świadczy również jej charakter. Zgodnie z Prawem telekomunikacyjnym usługa dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio – wizualnego ma charakter publicznie dostępnej usługi telekomunikacyjnej, to jest dostępnej do ogółu użytkowników (art. 2 pkt 31 Prawa telekomunikacyjnego), w tym konsumentów. Pojęcie użytkownika jest niezwykle szerokie. Użytkownikiem jest bowiem nie tylko podmiot korzystający z usługi, lecz także podmiot żądający świadczenia tej usługi. Użytkownikiem jest zatem każdy podmiot, który na gruncie ww. ustawy może żądać świadczenia usługi. Ogół użytkowników, czyli wszystkich podmiotów, które korzystają z usług lub mogą żądać świadczenia tych usług, to najszersze możliwe określenie potencjalnego zakresu usługobiorców (porównaj: Prawo telekomunikacyjne. Komentarz. dr hab. Stanisław Piątek. Wydawnictwa C.H. BECK Warszawa 2005. s. 93).

Stosowanie przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach zarzucanej praktyki wobec trudnej do zidentyfikowania liczby konsumentów, którzy mogą wystąpić o świadczenie ww. usługi, wypełnia przesłankę naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Nie ma tutaj żadnych wątpliwości, że bezprawne działanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny, lecz mogą naruszać uprawnienia nieograniczonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy faktycznych lub potencjalnych konsumentów (abonentów).

W związku z tym stwierdza się, że trzecia przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik została spełniona.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach zmieniła w trakcie niniejszego postępowania kwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia „Umowy Nr .../2006”. Nie przedstawiła jednak dowodów potwierdzających zmianę ww. postanowień w dotychczas obowiązujących umowach. Tym samym nie można stwierdzić, że doszło do zaniechania stosowania zarzucanej praktyki.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w sentencji.

Zgodnie z art. 106 ust 1 pkt 4 ustawy o okik Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24. W przedmiotowej sprawie biorąc pod uwagę, że Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach rozlicza działalność statutową bezwynikowo i nie osiąga zysków z tytułu dostarczania sygnału telewizji kablowej Prezes Urzędu odstąpił od nałożenia kary. Podejmując powyższą decyzję Prezes Urzędu wziął również pod uwagę fakt, iż Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” w Kielcach w trakcie niniejszego postępowania podjęła działania zmierzające do usunięcia postanowień bezwzględnie zakazanych.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Łodzi

Iwona Bielska

Otrzymuje:

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze”
ul. Manifestu Lipcowego 73
25-408 Kielce